

Η ιστορική αλήθεια για τους λόγους κατάρρευσης της Διάσκεψης στο Κραν Μοντανά

Με αφορμή τα όσα διαστρεβλωτικά γράφονται και επαναλαμβάνονται, από τους εξ' ακοής και αποστάσεως μάρτυρες, για τους λόγους που οδήγησαν σε ναυάγιο την πιο ελπιδοφόρα προσπάθεια επίλυσης του κυπριακού στο Κραν Μοντανά, νοιώθω την ανάγκη αλλά και το καθήκον να επαναλάβω με αδιάσειστα στοιχεία τα πραγματικά γεγονότα και όχι τα όσα καθ' υποβολή τρίτων προβάλλονται.

Οι εμμονικοί ισχυρισμοί αποδίδουν την ευθύνη ναυαγίου της Συνόδου αναπτύσσοντας δύο ανυπόστατα αφηγήματα:

1. Ότι το θέμα των εγγυήσεων και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης θα καταργείτο, δήθεν, από την πρώτη μέρα και ότι τα στρατεύματα θα αποχωρούσαν με ταχείς ρυθμούς και θα μειώνοντο στο επίπεδο της Συνθήκης Συμμαχίας του 1960 (ΤΟΥΡΔΥΚ 650 στρατιώτες), ενώ ήταν ανοικτό το ενδεχόμενο ολικής αποχώρησης.!

2. Ότι ο τέως Πρόεδρος εγκατέλειψε το τραπέζι των διαπραγματεύσεων, χάριν των φιλοδοξιών του για επανεκλογή το 2018, η λόγω επεμβάσεων της Μόσχας και συνεπώς εξ αιτίας του διεκόπη και κατέρρευσε ο διάλογος.

Σε απάντηση των ισχυρισμών κάποιων ελληνοκυπρίων, και όχι της Τουρκίας που τους διαψεύδει, δεν θα χρησιμοποιήσω ως πηγές – την προσωπική μου μαρτυρία ή εκείνη του κ. Ανδρέα Μαυρογιάννη ή τα πρακτικά του ετηρούντο από την Ελληνοκυπριακή πλευρά αλλά:

(α) Τα απόρρητα πρακτικά των Ηνωμένων Εθνών κατά τις διμερείς συναντήσεις του Γενικού Γραμματέα, κ. Γκουτέρες, με τους εμπλεκόμενους στην Σύνοδο, αλλά και εκείνα κατά το κρίσιμο δείπνο μεταξύ 6^{ης} κα 7^{ης} Ιουλίου.

(β) Δημόσιες δηλώσεις του κ. Τσιβούσογλου, είτε ανάλογες του ίδιου στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση, για τις θέσεις της Τουρκίας όσον αφορά το καθεστώς των εγγυήσεων, και

(γ) Την έκθεση του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε. προς το Συμβούλιο Ασφαλείας που υπεβλήθη στις 28/9/2017, μετά τα όσα διαδραματίστηκαν στο Κραν Μοντανά.

Προς σαφέστερη κατανόηση θα παραθέσω κατά αφήγημα τα όσα διαψεύδουν όσους, για λόγους που οι ίδιοι γνωρίζουν, παραπληροφορούν.

1. Αφήγημα για κατάργηση δήθεν των συνθηκών εγγυήσεως και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης της Τουρκίας

Πρακτικά Ηνωμένων Εθνών

Στα απόρρητα πρακτικά των Ηνωμένων Εθνών που διέρρευσαν τον Νοέμβριο του 2021 και δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα «Φιλελεύθερος», χωρίς ποτέ να διαψευστούν, καταγράφονται τα ακόλουθα:

(i) Πρώτη διμερής συνάντηση Γκουτέρες – Μελβούτ Τσιαβούσογλου, ημερ. 6 Ιουλίου ώρα 1 μ.μ.

Σε ερώτηση του Γενικού Γραμματέα ποιες ήταν οι κόκκινες γραμμές της Τουρκίας, ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών απάντησε «ότι για την Τουρκία η άποψη μηδέν στρατεύματα, μηδέν εγγυήσεις δεν ήταν θέμα εκκίνησης (was a non started)».

Ενώ στις παραγράφους 4 και 5 των πρακτικών γίνεται ακόμα πιο αποκαλυπτικός για την πολυδιαφημισθείσα ευελιξία της Τουρκίας στο θέμα των εγγυήσεων.

Πιο συγκεκριμένα στην παράγραφο 4 αναφέρει πως: «Η Συνθήκη Εγγυήσεως είναι θέμα ταμπού ανάμεσα στους Τούρκους και τους Τουρκοκύπριους, Οι Τουρκοκύπριοι είχαν ζωτικής σημασίας ανησυχίες για την ασφάλεια. **Για αυτό ήταν εξαιρετικά δύσκολο για την Τουρκία να αλλάξει τη θέση της επί του θέματος.** Παρόλα αυτά, είχε δείξει ευελιξία...»

Και για να αποδείξει πόσο ευέλικτη! ήταν η χώρα του αναφέρει στην παράγραφο 5: «Αυτό που η Τουρκία θα μπορούσε να αποδεχθεί είναι η **μετονομασία της Συνθήκης Εγγυήσεως σε Συνθήκη Εφαρμογής....** Κατά το αρχικό στάδιο η Συνθήκη **θα περιελάμβανε το δικαίωμα μονομερούς δράσης,** αν η από κοινού δράση από όλα τα μέρη (για αντιμετώπιση πράξεων που προκαλούν ανησυχία) δεν θα ήταν δυνατή».

Για να συνεχίσει: «Αν οι πολιτικές και οι οικονομικές πτυχές της λύσης αποδεικνύονταν επιτυχείς, θα μπορούσε να υπάρξει **αναθεώρηση (review)** σε κοινά αποδεκτή ημερομηνία».

Για να αποδώσει στους Τουρκοκύπριους ότι αξιούσαν, η αναθεώρηση να γίνει τουλάχιστον σε 15 χρόνια, και να επισημάνει ότι παραταύτα αν η λύση εφαρμοζόταν επιτυχώς, **η αναθεώρηση** θα μπορούσε να γίνει νωρίτερα.

Είναι πραγματικά εγκληματικό, κάποιοι υποστηρικτές της «ευελιξίας» της Τουρκίας, να μην αντιλαμβάνονται ότι με την μετονομασία της Συνθήκης η κατοχική Τουρκία όχι μόνο θα καλείτο να επιτηρεί την εφαρμογή των όσων ήτο υποχρεωμένη να υλοποιήσει, αλλά και σε περίπτωση που αρνείτο, να

έχει και το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης αν σαν αποτέλεσμα αντιδρούσαν οι Ελληνοκύπριοι.

Θα πρέπει να επισημάνω ακόμη, ότι η γενναιοδωρία της Τουρκίας περιοριζόταν στην αναθεώρηση (review) και όχι σε χρόνο τερματισμού της Συνθήκης Εφαρμογής και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης (sunset clause) όπως διατείνονται όσοι πιστώνουν την Τουρκία με αγαθές προθέσεις.

Η πιο πάνω επισήμανση δεν είναι τυχαία και τούτο γιατί ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών δήλωνε στις 4 Ιουλίου 2017 στο Κραν Μοντανά, πως: «Δεν υπάρχει sunset clause (ρήτρα τερματισμού). Αυτό για μας συνέχισε δεν μπορεί να είναι καν όνειρο. Αν κάποιος ονειρεύεται αυτό, πρέπει να ξυπνήσει. Δεν θα υπάρξει sunset clause».

Αν με σκωπτικό τρόπο αναφέρομαι στο review (αναθεώρηση) και όχι στον χρόνο τερματισμού (sunset clause) είναι γιατί στην περίπτωση της αναθεώρησης αν δεν υπάρξει ομοφωνία από τα συμβαλλόμενα μέρη για κατάργηση των συμφωνηθέντων, αυτό σημαίνει συνέχιση του καθεστώτος ες' αεί κατ' αντίθεση του χρόνο τερματισμού (sunset clause) που καθορίζει εκ των προτέρων τον χρόνο τερματισμού.

Εξ' άλλου για να επιδειχθεί η ευελιξία της Τουρκίας (με την πρόταση **μετονομασίας** της Συνθήκης Εγγυήσεως σε Συνθήκη Εφαρμογής και της γενναιοδωρης εισήγησης για αναθεώρηση (review) θα έπρεπε, όπως αναφέρει ο Τσιαβούσογλου στην παράγραφο 8 να ικανοποιηθεί το σύνολο των αξιώσεων που προέβαλαν οι Τουρκοκύπριοι και το σημαντικότερο να επέλθουν οι απαραίτητες αλλαγές στο πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να νομιμοποιηθούν οι παρεκκλίσεις από το Ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Πιο αποκαλυπτικός για το μονομερές δικαίωμα επέμβασης, γίνεται στις παραγράφους 10 και 11 των πρακτικών όπου σε ερώτηση του Γενικού Γραμματέα αν η Τουρκία θα μπορούσε να αποδεχθεί άμεση αντικατάσταση της Συνθήκης Εγγυήσεως με την Συνθήκη Εφαρμογής και να καταργήσει το μονομερές δικαίωμα επέμβασης, ο κ. Τσιαβούσογλου απάντησε: «πως αυτό δεν ισχύει (this was not the case).

Στην δεύτερη συνάντηση Γκουτέρες - Τσιαβούσογλου που πραγματοποιήθηκε την ίδια ημέρα στις 4.30 μ.μ. η συζήτηση περιστρέφει περισσότερο στην αξίωση της Άγκυρας για μόνιμη παρουσία τουρκικών στρατευμάτων.

Πιο συγκεκριμένα στην παράγραφο 4 «ο Γενικός Γραμματέας ρώτησε κατά πόσο μακράς διάρκειας **επανεξέτασης (review) της παρουσίας των στρατευμάτων** θα ήταν αποδεκτή από την Τουρκία. Ο κ. Τσιαβούσογλου δήλωσε ότι δεν ήταν σε θέση να απαντήσει αυτή την ερώτηση. Ωστόσο θα

μπορούσε να του πει ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν θα αποδεχθούν **ποτέ** αυτό, επειδή δεν ένοιωθαν ασφαλείς»

Ενώ στην επόμενη παράγραφο ο κ. Γκουτέρες ρώτησε «κατά πόσο τα στρατεύματα θα μπορούσαν αν αντικατασταθούν με κάτι άλλο, για παράδειγμα με την παρουσία αστυνομίας. Ο κ. Τσιαβούσογλου δήλωσε ότι αυτό θα μπορούσε να δουλέψει μέσα στο πλαίσιο των εγγυήσεων, αλλά όχι στο πλαίσιο των στρατευμάτων. Η παρουσία αστυνομίας **δεν θα μπορούσε να αντικαταστήσει την παρουσία** των στρατευμάτων».

Στην συνέχεια (παράγραφος 6) «ο Γενικός Γραμματέας ρώτησε κατά πόσον η Τουρκία θα αποδεχόταν μείωση των στρατευμάτων στο επίπεδο που προνοεί η Συνθήκη Συμμαχίας. Ο κ. Τσιαβούσογλου υπέδειξε πως «η Συνθήκη Συμμαχίας προνοεί 650 Τούρκους στρατιώτες. Αποδεχτήκαμε αυτό τον αριθμό το 2004. Ωστόσο οι καιροί αλλάζουν. Με δεδομένες **τις συνθήκες εκτός Κύπρου** (Συρία, ενέργεια, τρομοκρατία) ο αριθμός των στρατιωτών **θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος** από τον συγκεκριμένο, **αν υπάρχει και τουρκική βάση**».

Από τις πιο πάνω θέσεις του κ. Τσιαβούσογλου είναι πασιφανές ότι αυτό που επεδίωκε η Τουρκία είναι την δημιουργία στρατιωτικής βάσης με μόνιμη παρουσία αυξημένου αριθμού στρατιωτών όχι για την δήθεν προστασία των Τουρκοκυπρίων αλλά για **τις συνθήκες εκτός Κύπρου** (Συρία, ενέργεια, τρομοκρατία).

Πέραν όμως των πρακτικών που κατέγραψαν τα όσα κατά τις διμερείς συναντήσεις ειπώθηκαν, υπάρχουν και οι δημόσιες δηλώσεις του κ. Τσιαβούσογλου αλλά και όσα ανέφερε στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση, που επιβεβαιώνουν πως η λεγόμενη «ευελιξία» της Τουρκίας δεν αφορούσε την κατάργηση αλλά την μετονομασία της Συνθήκης Εγγυήσεως με διατήρηση ες αεί του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης.

Πιο συγκεκριμένα:

Στις 29 Ιουνίου 2017 κατά την παρουσία όλων των εμπλεκομένων στην Σύνοδο του Κραν Μοντανά σε δηλώσεις του ο Μεβρούτ Τσιαβούσογλου δήλωνε σε τούρκους δημοσιογράφους: **«Οι Ελληνοκύπριοι και η Ελλάδα να ξυπνήσουν από το όνειρο ότι δεν θα υπάρξει τουρκικός στρατός και εγγυήσεις»**.

Ενώ στις 4 Ιουλίου 2017 σε δηλώσεις του, στα αγγλικά, είπε αναφερόμενος στον χρόνο τερματισμού των εγγυήσεων: **«Αυτό για μας δεν μπορεί να είναι καν όνειρο. Αν κάποιος το ονειρεύεται αυτό πρέπει να ξυπνήσει. Δεν θα υπάρξει sunset clause.**

Για να αναφέρει στην συνέχεια: «είπαμε από την αρχή ότι για μας δεν θα είναι καν σημείο έναρξης, ζητήματα όπως μηδέν στρατός, μηδέν εγγυήσεις

τα οποία δεν είναι καν όνειρο. Το είπαμε και το πρώτο βράδυ, το είπαμε και το πρώτο πρωί, το λέμε και πάλι τώρα για να περάσει και στα πρακτικά».

Σε συνέντευξη του εξ' άλλου, στην εφημερίδα «Πολίτης» στις 25/11/2018, και στην τοποθέτηση του δημοσιογράφου πως: «Έχετε όμως δώσει την ένδειξη πως ήσασταν έτοιμος να αφήσετε το δικαίωμα της μονομερούς επέμβασης» δήλωσε κατηγορηματικά: «Ποιος τα λέει αυτά; Δεν δώσαμε τίποτα».

Στις 14/12/2021 μιλώντας στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση είπε επί λέξει: «Όταν έφτασα για πρώτη φορά στον Κραν Μοντανά είπα ούτε στο όνειρο τους να μην ελπίζουν σε μηδενικές εγγυήσεις και μηδέν στρατό. Μάλιστα είπα ότι «αν κάποιος κάνει τέτοια όνειρα ας ξυπνήσει» Το ίδιο λέμε και σήμερα. Ο Τσιαβούσογλου **δεν συμβιβάστηκε ποτέ με τις εγγυήσεις** και την ασφάλεια. Εσείς λέτε ότι έκανα παραχωρήσεις. **Δυστυχώς, θα συμφωνήσω με την ελληνική πλευρά σε αυτό το θέμα».**

Αποκαλυπτικά αλλά εξίσου σημαντικό είναι και όσα ανέφερε η κ. Μογκερίνη, προς τον Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε. κατά την διμερή συνάντηση που είχαν στις 6 Ιουλίου 2017.

Στην παράγραφο 5 των πρακτικών αναφέρετε πως: «Η κ. Μογκερίνη δήλωσε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα διευκολύνει οποιαδήποτε συμφωνία επιτευχθεί από τις πλευρές **με την εξαίρεση του δικαιώματος της επέμβασης** που θα μπορούσε να έχει περισσότερα επακόλουθα, για παράδειγμα σε σχέση με τη Ρωσία και τις ρωσικές μειονότητες που διαβιούν στα βαλτικά κράτη. Το είχε πει αυτό ξεκάθαρα στον κ. Τσιαβούσογλου και τον κ. Ακκιντζή».

Για να επαναλάβει στην παράγραφο 6 πως: «...ο κ. Τσιαβούσογλου ήταν αρκετά αόριστος όταν εκείνη συζήτησε μαζί του το θέμα αυτό. Ωστόσο εκείνη, όπως αποτυπώνεται στα πρακτικά, τόνισε ότι αποκλειόταν το θέμα του δικαιώματος επέμβασης».

Εξ' άλλου στην παράγραφο 10 η κ. Μογκερίνη αναφέρεται και στην αξίωση της Τουρκίας για αλλαγές στο πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως καταγράφεται στα πρακτικά: «.....Είχε επίσης πει στον κ. Τσιαβούσογλου ότι οι αλλαγές στο πρωτογενές δίκαιο δεν ήταν αναγκαίες. Δεν θα υπήρχε βάση για να προσβληθεί επιτυχώς η λύση στο δικαστήριο.

Επιπλέον, οποιεσδήποτε αλλαγές στο πρωτογενές δίκαιο θα έπρεπε να επικυρωθούν από τα κράτη μέλη και υπήρχε μεγάλος κίνδυνος ότι μια τέτοια προσπάθεια θα τελείωνε εκεί. Ωστόσο ο κ. Τσιαβούσογλου επέμενε στην άποψη ότι οι αλλαγές στο πρωτογενές δίκαιο χρειαζόνταν....»

Την ίδια αξίωση προέβαλε ο κ. Τσιαβούσογλου και κατά την διάρκεια του δείπνου που ακολούθησε, όπως καταγράφεται στην παράγραφο 32 των πρακτικών των Ηνωμένων Εθνών, όπου αναφέρεται ότι: «Ο κ. Τσιαβούσογλου **επέμεινε** ότι χρειάζεται να αποσαφηνιστεί **για όλα τα θέματα ανησυχίας** του Τουρκοκυπρίων, **συμπεριλαμβανομένου** και του θέματος του πρωτογενούς δικαίου και ικανοποίησης στην εφαρμογή της λύσης, όπως οι τρεις θητείες εκ περιτροπής προεδρίας».

Όπως γίνεται αντιληπτό, πέραν των άλλων διεκδικήσεων η Τουρκία αξιούσε αλλαγή και του πρωτογενούς δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να διασφαλίσει το απρόσβλητο των στρατηγικών επιδιώξεων.

Σημαντικά είναι και όσα καταγράφηκαν στα πρακτικά για τα «κύρια σημεία που ηγέρθησαν» κατά την διάρκεια του δείπνου.

Πιο συγκεκριμένα αναγράφονται κατά λέξη τα ακόλουθα: «Οι συζητήσεις ήταν το αποκορύφωμα μιας ολόκληρης ημέρας διαβουλεύσεων και διμερών συναντήσεων μεταξύ του Γενικού Γραμματέα και όλων των αντιπροσώπων. Οι αντιπροσωπείες επικεντρώθηκαν στο θέμα για το μέλλον της Συνθήκης Εγγυήσεων καθώς και στο θέμα της παρουσίας ξένων στρατευμάτων.

Στο τέλος ο Γενικός Γραμματέας, όπως καταγράφεται, βάσει της εκτίμησης του, **θεώρησε καλύτερο να κλείσει** τη Διάσκεψη **λέγοντας ότι τα απαραίτητα στοιχεία για λύση δεν μπορούν να επιτευχθούν**. Λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα γύρω από το τραπέζι, ο Γενικός Γραμματέας δήλωσε ότι μια λιτή δήλωση χρειάζεται να εκδοθεί πως η Διάσκεψη έκλεισε μετά που δεν επιτεύχθηκε συμφωνία».

Δεν θα σχολιάσω στο παρόν στάδιο τους ανυπόστατους ισχυρισμούς πως η Διάσκεψη διεκόπη γιατί δήθεν ο τέως Πρόεδρος εγκατέλειψε τις διαπραγματεύσεις γι' αυτό και κατέρρευσαν οι συνομιλίες. Αυτό θα το πράξω στο δεύτερο αφήγημα, του κακοήθους σεναρίου, όταν θα παρατίθενται στοιχεία ποιος αξιούσε τον τερματισμό της Διάσκεψης αν δεν ικανοποιούντο στο σύνολο οι απαιτήσεις των Τουρκοκυπρίων και της Τουρκίας.

Εκείνο που θα ήθελα να επισημάνω είναι πως με τα στοιχεία που έχουν παρατεθεί, ο κύριος λόγος ναυαγίου της Διάσκεψης ήταν:

(1) Η αδιάλλακτη στάση της Τουρκίας να εμμένει στην διατήρηση της Συνθήκης Εγγυήσεως και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης με την μόνη «υποχώρηση»! την μετονομασία της σε Συνθήκη Εφαρμογής και την **αναθεώρηση** της, μετά δεκαπέντε χρόνια (και όχι τον τερματισμό).

(2) Η εξ' ίσου απαράδεκτη αξίωση για μετονομασία της Συνθήκης Εγγυήσεως σε Συνθήκη Εφαρμογής δίδοντας στην Τουρκία το προνόμιο να επιτηρεί την εφαρμογή των δικών της υποχρεώσεων, με το δικαίωμα

μονομερούς επέμβασης εάν εκ της αρνήσεως της να υλοποιήσει τα συμφωνηθέντα, προκαλούντο τα όποια επεισόδια.

(3) Η πρόθεση δημιουργίας στρατιωτικής βάσης με αυξημένη παρουσία στρατού, σε σχέση με τις πρόνοιες του σχεδίου Ανάν, για εξωγενής λόγους (Συρία, τρομοκρατία, ενέργεια) και όχι όπως προέβαλλε για προστασία των Τουρκοκυπρίων, και

(4) Η αξίωση για ενσωμάτωση των προνοιών της λύσης στο πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δεν αποσκοπούσε παρά μόνο στην διασφάλιση του απροσβλήτου των Τουρκικών επιδιώξεων.

Παρά ταύτα οι εξ ακοής και καθ' υποβολήν μάρτυρες μιλούν και γράφουν για κατάργηση των εγγυήσεων από την πρώτη μέρα εφαρμογής της λύσης.!

2. Το αφήγημα ότι ο Αναστασιάδης εγκατέλειψε το τραπέζι των διαπραγματεύσεων λόγω των φιλοδοξιών του για επανεκλογή το 2018 ή το εξ' ίσου απαράδεκτο λόγω παρεμβάσεων της Ρωσίας.

Για να διαφανεί το μέγεθος της παραπληροφόρησης και του καθυδογούμενου ψέματος θα παραθέσω και πάλι από τα πρακτικά και τις δημόσιες δηλώσεις του κ. Τσιαβούσογλου, ποιος έθεσε εκβιαστικά θέμα τερματισμού της Συνόδου αν δεν ικανοποιείτο το σύνολο των αξιώσεων της Τουρκίας και των Τουρκοκυπρίων και ποιος τελικά αποφάσισε το κλείσιμο της Διάσκεψης.

Σύμφωνα με τα πρακτικά κατά την δεύτερη συνάντηση Γκουτέρες-Τσιαβούσογλου (6/7/2017 ώρα 4.30) ο Γενικός Γραμματέας δήλωσε στον κ. Τσιαβούσογλου πως «για να υπάρξει μια θετική εξέλιξη στο θέμα των εγγυήσεων θα μπορούσε να επιτευχθεί **μόνο μέσω ουσιαστικών υποχωρήσεων** στα άλλα τέσσερα κεφάλαια....Αν αυτό αποτύγχανε θα μπορούσαν να βρεθούν σε δύσκολη θέση. **Ταυτόχρονα δεν θα υπήρχε νόημα να συνεχιστεί η διάσκεψη περισσότερο».**

Στη συνάντηση με την κ. Μογκερίνι ο κ. Γκουτέρες αφού εξήγησε για την τρέχουσα κατάσταση είπε στην Ύπατη Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης πως «στόχος του ήταν να υπάρξει μια άτυπη πρόταση με πιθανές συνθέσεις για την οποία θα μπορούσε να επιτευχθεί συμφωνία από τους πρωθυπουργούς. Ωστόσο, αυτό θα ήταν δύσκολο και για τον λόγο **ότι η Τουρκία υπέδειξε ότι δεν ήταν πρόθυμη να συνεχίσει η διάσκεψη».** (παράγραφος 3 των πρακτικών).

Στην παράγραφο 6 ο Γενικός Γραμματέας απαντώντας στην θέση της κ. Μογκερίνη ότι το μονομερές δικαίωμα επέμβασης δεν γινόταν αποδεκτό από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δήλωσε ότι: «η Τουρκία εξέταζε μεταβατικά μέτρα σε σχέση με αυτό» (υπονοώντας την πρόταση για αναθεώρηση της Συνθήκης σε 15 χρόνια).

Η κ. Μογκερίνη απάντησε πως : « ο κ. Τσαβούσογλου ήταν αρκετά αόριστος, όταν εκείνη συζήτησε μαζί του το θέμα αυτό» για να προσθέσει στην συνέχεια πως: **«Για την Τουρκία δεν ήταν αποδεκτή η παράταση των διαπραγματεύσεων».**

Απαντώντας ο Γενικός Γραμματέας δήλωσε ότι **«η Τουρκία ήταν πολύ σαφής** στην δήλωση της **ότι δεν θα δεχόταν περαιτέρω αναβολή»** Εξ' άλλου στα πρακτικά που τηρήθηκαν κατά τη διάρκεια του δείπνου αφού αναφέρεται ποιοι έλαβαν μέρος επισημαίνονται στα «Κύρια σημεία που ηγέρθησαν» τα ακόλουθα: «... οι αντιπροσωπίες επικεντρώθηκαν στο θέμα για το μέλλον της Συνθήκης Εγγυήσεων καθώς και στο θέμα της παρουσίας ξένων στρατευμάτων. Στο τέλος, ο Γενικός Γραμματέας, βάσει της εκτίμησης του, **θεώρησε καλύτερο να κλείσει την Διάσκεψη,** λέγοντας ότι **τα απαραίτητα στοιχεία για λύση δε μπορούν να επιτευχθούν.**

Να επισημάνω ότι στη παράγραφο 35 αναφέρεται σε παρέμβαση του κ. Αναστασιάδη κατά την οποία: «Υπενθύμισε τη δήλωση της 4^{ης} Ιουνίου 2017 του Γενικού Γραμματέα, επαναλαμβάνοντας πως χωρίς λύση στο θέμα της ασφάλειας και των εγγυήσεων δε θα μπορούσε να υπάρξει λύση. Μπορούμε πραγματικά να πούμε ότι έχουμε λύση στα χέρια μας, όταν η Τουρκία μιλά για επανεξέταση του δικαιώματος επέμβασης σε 10-15 χρόνια;»

Για να καταγραφεί στα πρακτικά στην παράγραφο 36 ότι ο Γενικός Γραμματέας είπε ότι: «προφανώς έγινε παρεξήγηση από μέρους του (υπονοώντας ότι παρερμήνευσε τις πραγματικές θέσεις της Τουρκίας). Για να επαναλάβει πως: «Η εκτίμηση του ήταν πως δεν υπάρχει ρεαλιστική ευκαιρία για μια συμφωνία και πως ήταν **πιθανότερα καλύτερο να κλείσει τη Διάσκεψη,** λέγοντας ότι **τα απαραίτητα στοιχεία** της λύσης δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν. **Βάσει των όσων τα μέρη λένε** δεν θεωρεί ότι υπάρχουν ούτε και οι συνθήκες για να καλέσει τους Πρωθυπουργούς. **Λαμβάνοντας υπόψιν τις απόψεις στο τραπέζι ο Γενικός Γραμματέας δήλωσε πως χρειάζεται μια μικρή δήλωση να εκδοθεί πως η Διάσκεψη ολοκληρώθηκε μετά την μη επίτευξη συμφωνίας.**_ Κανένα πρόσθετο σχόλιο δεν θα γίνει.»

Τα πιο πάνω καταγράφονται στα πρακτικά των Ηνωμένων Εθνών που τηρήθηκαν από τους εντεταλμένους εκπροσώπους του Γενικού Γραμματέα κ.κ. Ματίας Σιούστερ, Λόρενς Λίου και Σίλια Ρίτσαρσον.

Παρά ταύτα ενώ τα πρακτικά μιλούν αφ' εαυτών θεωρώ πως για να ολοκληρωθεί η εικόνα των πραγματικών αιτιών που οδήγησαν στο ναυάγιο την Διάσκεψη του Κράν Μοντανά θα πρέπει να καταγραφούν και δημόσιες δηλώσεις του κ. Τσαβούσογλου που διαψεύδουν όσους υιοθετούν, για ανεξήγητους λόγους!!!, την παραπληροφόρηση αντί της αλήθειας.

Πιο συγκεκριμένα στις 29/6/2017 σε δηλώσεις του σε τούρκους δημοσιογράφους, ενώ η διάσκεψη ευρίσκετο σε εξέλιξη, ο κ. Τσιαβούσογλου δήλωσε :

«Ο ειδικός σύμβουλος του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ κ. Εσπεν Μπαρθ Εϊντε τους έλεγε πως αυτή η σύνοδος δεν είναι η τελική. Η παράταση είναι τακτική των Ελληνοκυπρίων. Μπροστά τους έχουν εκλογές . Θέλουν να κάνουν γεωτρήσεις στα ανοικτά της Κύπρου. Εμείς βλέπουμε αυτές τις στρατηγικές. Δεν **βρίσκουμε σωστή τη δήλωση Εϊντε**. Στο δείπνο της 27^{ης} **είπαμε καθαρά πως αυτή είναι η τελική διάσκεψη**. Αυτή η στάση μας είναι καθαρή. Επομένως η δήλωση Εϊντε δεν μας δεσμεύει».

Ενώ στις 4/7/17 είπε: «αν στο τέλος θα υπάρξει ένα αποτέλεσμα πρέπει εδώ αυτή τη βδομάδα να ληφθεί η απόφαση, **επειδή αυτό είναι μια τελική διάσκεψη, αυτό λέμε συνεχώς**»

Μετά τα όσα έχουν προαναφερθεί γίνεται σαφέστατα αντιληπτό πως η Ελληνοκυπριακή πλευρά αλλά και ο Γενικός Γραμματέας ευρέθησαν προ ενός τελεσίγραφου, «είτε γίνονται αποδεκτές οι συνολικές αξιώσεις των Τουρκοκυπρίων με διατήρηση της Συνθήκης Εγγυήσεως και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης, που θα μετονομαζόταν σε Συνθήκη Εφαρμογής με ρήτρα αναθεώρησης μετά 15 χρόνια, είτε η Διάσκεψη τερματίζεται».

Θα πρέπει να επαναλάβω πως η διαπίστωση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ ήτο πως για τα θέματα που άπτοντο των εσωτερικών πτυχών, είχαν σχεδόν συμφωνηθεί ή ευρίσκοντο, σε ακτίνα συμφωνίας κατ' αντίθεση με το μέλλον της συνθήκης Εγγυήσεων και της παρουσίας ξένων στρατευμάτων.

Από τα όσα έχουν καταγραφεί γίνεται ξεκάθαρο πως:

(α) Κατά τη διάρκεια του δείπνου μεταξύ 6 – 7^{ης} Ιουλίου 2017 το μόνο θέμα συζήτησης ήταν **η μετονομασία και όχι η κατάργηση** των Συνθηκών σε Συνθήκη Εφαρμογής με διατήρηση του μονομερούς δικαιώματος με την ευελιξία της Τουρκίας να περιορίζεται στην αναθεώρηση (review) των Συνθηκών σε 10-15 χρόνια, σε αυξημένη παρουσία τουρκικών στρατευμάτων, όχι για προστασία των τουρκοκυπριακών αλλά εξωγενών παραγόντων.

(β) Την σαφέστατη θέση της Τουρκίας πως αν δεν εγίνοντο δέκτες οι αξιώσεις των Τουρκοκυπρίων και της ίδιας η διάσκεψη θα έπρεπε να τερματιστεί το βράδυ της 6^{ης} Ιουλίου 2017.

(γ) Την απόφαση τερματισμού **έλαβε ο Γενικός Γραμματέας κ. Γκουτέρες**, αφού όπως καταγράφεται στην παράγραφο 36 των πρακτικών «Ο Γενικός Γραμματέας είπε ότι προφανώς έγινε παρεξήγηση από μέρους του (Υπονοώντας ότι παρερμήνευσε τις θέσεις και προθέσεις της Τουρκίας όσον αφορά τις εγγυήσεις) για να προσθέσει: « Η εκτίμηση του ήταν πως

δεν υπάρχει ρεαλιστική ευκαιρία για μια συμφωνία και πως ήταν πιθανότερα **καλύτερο να κλείσει** την Διάσκεψη.

Εξάλλου στην έκθεση που υπέβαλε ο Γενικός Γραμματέας στο Συμβούλιο Ασφάλειας στις 28 Σεπτεμβρίου 2017, καταγράφεται με σαφήνεια η σημαντική πρόοδος και συγκλήσεις που επιτευχθήκαν στα κεφάλαια που αφορούσαν τις εσωτερικές παραμέτρους λύσης του Κυπριακού.

Επ' αυτών όμως επιφυλάσσομαι να αναφερθώ σε έκταση και τεκμηρίωση, όταν θα αποτυπώνω σε βιβλίο τα πεπραγμένα διαχείρισης του Κυπριακού κατά την διάρκεια της Προεδρίας μου.

Μετά τα πιο πάνω εύλογα γεννιόνται κάποια ερωτήματα:

(α) Θα αμφισβητηθούν από τους καθ' υποβολή ή εξ' αποστάσεως μάρτυρες τα πρακτικά των Ηνωμένων Εθνών κάτι που δεν έπραξε ο Διεθνής Οργανισμός;

(β) Όσον αφορά το θέμα Εγγυήσεων θα αμφισβητήσουν τον τέως Υπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας κ. Μεβλουτ Τσιαβούσογλου, που όχι μόνο τους διαψεύδει αλλά δηλώνει ότι επ' αυτού συμφωνεί με την Ελληνοκυπριακή πλευρά;

(γ) Θα συνεχίσουν να προβάλλουν το ψευδές αφήγημα πως ο τέως Πρόεδρος διέπραξε «έσχατη προδοσία» γιατί εγκατέλειψε δήθεν το τραπέζι των διαπραγματεύσεων χάριν προσωπικών φιλοδοξιών ή των παρεμβάσεων από την Ρωσία;

(δ) Ποιες μεγαλύτερες φιλοδοξίες θα μπορούσε να είχε ο τέως Πρόεδρος από τον τερματισμό της κατοχής και την δημιουργία ενός λειτουργικού κράτους, και γιατί δεν θα επανεκλεγόταν αν επετύγχανε μια συμφωνία όπως την περιγράφουν οι εξ' ακοής μάρτυρες;

Νίκος Αναστασιάδης,
τέως Πρόεδρος Κυπριακής Δημοκρατίας